

ORDKLASSER

Arne Martinus Lindstad
Tekstlaboratoriet
Universitetet i Oslo

<http://www.hf.uio.no/tekstlab/>

Hvorfor lære ordklasseterminologi?

- Kunne slå opp i ordbøker og forstå hva som står der
- Forholde seg til normerte regler (kontrasten mellom *da* og *når* fins bare for subjunksjonene, ikke for adverbene)
- Forstå noe om språkets byggesteiner (like viktig som å kunne noe om biologiens byggesteiner eller geologiens byggesteiner osv.)

Ordbokseksempler fra *Norsk-engelsk ordbok*
(W.A.Kirkeby, Kunnskapsforlaget)

- 1. **Føre** *subst* road conditions
- 2. **Føre** *vt* carry, transport
- 3. **Føre** *adv* before

Ordklasser:

- Ingen universell måte å klassifisere ord på
 - Tradisjonell skolegrammatikk
 - *Norsk referansegrammatikk* (1997)
- Tilråding fra Norsk språkråd og Utdanningsdirektoratet om *Grammatiske termer til bruk i skoleverket* (2006)

Lukkede og åpne ordklasser

- Åpne ordklasser
 - Mange ord i hver
 - Produktive
 - Leksikalske ord
- Lukkede ordklasser
 - Få ord i hver
 - Ikke produktive
 - Grammatiske ord
- Beskrivelser skiller seg fra hverandre oftest i de lukkede ordklassene; de er vanskeligere å beskrive helhetlig

ORDKLASSER

som brukes i VISL

Ordklasser

n	substantiv	art	artikkel
v	verb	pron	pronomen
adj	adjektiv	num	tallord
adv	adverb	intj	interjekson
prp	preposisjon	infm	infinitivsmerke
conj	konjunksjon	prop	egennavn

Ordklassene i VISL

- Analysene i VISL er lagd av morsmålstalere eller danske fremmedspråklærere
- Analysene bruker ordklassene og forkortelsene vi akkurat så
- De norske setningene har to analyser, en tradisjonell VISL-variant og en som følger ordklasseinndelingen som er anbefalt av Språkrådet og Utdanningsdirektoratet

Oppsummering

- Å dele inn ord i ordklasser er et praktisk grep
- Ordenes egenskaper er ikke så ensartet at de lar seg dele inn i noen få klart atskilte klasser
- Ulike inndelinger reflekterer dels at ulike grammatikere foretrekker ulike kriterier, og dels at noen inndelinger er mer praktiske for enkelte formål